

Pan Piotr Uhle

Radny Rady Miejskiej Wrocławia

Wrocław, 15 września 2025 roku

BNW.0003.13.2025
00134665/2025/W

Szanowny Panie Radny,

w odpowiedzi na Pana interpelację z dnia 01 września 2025 r. (data wpływu),
uprzejmie informuję, co następuje.

Ad. 1.

Spółka Ekosystem Sp. z o.o. dysponuje Raportem końcowym z przeprowadzonego badania ilości i składu odpadów komunalnych w cyklu rocznym pochodzących z terenu gminy Wrocław, zrealizowanym w latach 2022–2023. Z uwagi na obszerność dokumentu (394 strony) może być on Panu udostępniony w siedzibie Spółki, po uzgodnieniu się.

Zawarte w Raporcie wyniki jednoznacznie wskazują, że udział tekstyliów w całkowitym strumieniu odpadów komunalnych jest niewielki i nie przekracza średnio kilku % masy odpadów zmieszanych. W praktyce oznacza to, że tekstylia stanowią frakcję ilościowo niewielką w porównaniu z innymi grupami odpadów, takimi jak bioodpady, tworzywa sztuczne czy papier i tektura. Analiza jakościowa wykazała ponadto, że tekstylia deponowane w strumieniu zmieszonym są często zanieczyszczone, przez co tracą swoją wartość użytkową i recyklingową, a w konsekwencji wymagają zagospodarowania jako odpady resztkowe. Dane te jednoznacznie wskazują, że ustawianie stacjonarnych pojemników dedykowanych tej frakcji nie tylko nie rozwiązuje problemu, ale mogłoby generować dodatkowe trudności eksploatacyjne (zaśmiecanie otoczenia, podrzucanie odpadów nieprzeznaczonych do recyklingu).

Dodatkowo informuję, że z doświadczeń innych operatorów, m.in. firmy WTÓRPOL, wynika, że ustawienie stacjonarnych pojemników wiąże się z dużym ryzykiem nieprawidłowego użytkowania przez mieszkańców. W 2025 r. spółka ta zakończyła współpracę z Polskim Czerwonym Krzyżem właśnie z powodu gromadzenia w kontenerach znacznych ilości tekstyliów nie nadających się do ponownego wykorzystania, co skutkowało znacznym wzrostem kosztów ich zagospodarowania.

Należy podkreślić, że pilotaż programu SZOT został zorganizowany w taki sposób, aby był spójny z hierarchią postępowania z odpadami. System ten nie tylko

zapewnia mieszkańcom skuteczny i wygodny sposób pozbywania się odzieży i tekstyliów, ale przede wszystkim wspiera działania ukierunkowane na zapobieganie powstawaniu odpadów oraz przygotowanie ich do ponownego użycia.

W oparciu o powyższe wnioski uznano, że model stałych pojemników nie jest rozwiązaniem efektywnym. Wrocław zdecydował się na rozwój alternatywnych metod, tj. mobilnych punktów zbiórki SZOT oraz odbioru w PSZOK, które pozwalają na bezpośrednią kontrolę jakości przekazywanych materiałów, ograniczają ryzyko ich zanieczyszczenia. System mobilny jest również uzasadniony ekonomicznie.

Ad. 2.

Przeprowadzona przez Spółkę weryfikacja rozwiązań stosowanych w innych dużych miastach Polski (m.in. Warszawie, Poznaniu, Lublinie oraz Łodzi) wskazuje na różnicowane podejście do organizacji systemu odbioru odzieży i tekstyliów:

- Warszawa - zgodnie z informacjami stołecznego Biura Gospodarki Odpadami, system odbioru tekstyliów realizowany jest w formule objazdowej, w ramach tzw. mobilnych punktów zbiórki odpadów problemowych (MPO). Funkcjonują one w każdej dzielnicy w określone dni miesiąca, a mieszkańcy mogą przekazywać m.in. odzież i tekstylia. Model ten pozwala na kontrolę jakości i zapobiega zjawisku podrzucania odpadów zmieszanych do pojemników.
- Poznań - zgodnie z informacjami ZM GOAP (Związek Międzygminny Gospodarka Odpadami Aglomeracji Poznańskiej), wprowadzono system objazdowy, realizowany w oparciu o mobilne punkty selektywnej zbiórki odpadów komunalnych (tzw. Mobilny PSZOK). Mieszkańcy mogą przekazywać tekstylia do specjalnych pojazdów, które obsługują wszystkie gminy należące do związku.
- Lublin - na podstawie danych Urzędu Miasta Lublin, odbiór odzieży i tekstyliów realizowany jest zarówno w PSZOK, jak i poprzez mobilny punkt zbiórki obsługiwany cyklicznie na terenie miasta. Rozwiązanie to ogranicza problemy związane z porzucaniem odpadów w przestrzeni publicznej.
- Łódź - na terenie Miasta zainstalowano ponad 50 pojemników przeznaczonych do zbiórki odzieży i tekstyliów w przestrzeni publicznej. Z raportów Miejskiego Przedsiębiorstwa Oczyszczania w Łodzi wynika jednak, że pojemniki są często wykorzystywane niezgodnie z przeznaczeniem. W wielu lokalizacjach odnotowano podrzucanie odpadów zmieszanych i gabarytowych, co powodowało zanieczyszczenie surowca oraz konieczność kosztownego wywozu i unieszkodliwiania. W praktyce duża część zbieranego w ten sposób materiału traciła wartość użytkową i recyklingową.

Zestawiając te doświadczenia, należy podkreślić, że system mobilny funkcjonujący we Wrocławiu (program SZOT) jest rozwiązaniem najbardziej optymalnym. Mobilne punkty zbiórki SZOT zapewniają szeroką dostępność usługi w różnych częściach miasta, a dzięki objazdowemu charakterowi pozwalają na lepszą kontrolę nad procesem i jakością zbieranych tekstyliów. Tym samym przyjęty we Wrocławiu model minimalizuje ryzyko powstawania nielegalnych wysypisk i ogranicza koszty utrzymania czystości.

Ad. 3.

System gospodarowania odpadami komunalnymi musi być kształtowany w sposób zrównoważony, uwzględniający zarówno aspekty ekologiczne, jak i ekonomiczne. Wszelkie dodatkowe rozwiązania powinny być wprowadzane odpowiedzialnie, ponieważ ich koszty wprost przekładają się na wysokość opłat ponoszonych przez mieszkańców.

Dla zobrazowania skali wydatków, koszt zakupu jednego pojemnika przeznaczonego do zbiórki odzieży i tekstyliów wynosi około 4 000 zł brutto. Gdyby w każdej jednostce urbanistycznej ustawić liczbę pojemników odpowiadającą obecnym kursom i postojom SZOT, koszt samego uruchomienia systemu przekroczyłby 1 mln zł. Do tego należałoby doliczyć koszty rocznej dzierżawy lokalizacji, ubezpieczenia pojemników, ich bieżącego serwisowania, napraw lub wymiany w przypadku zniszczeń (np. podpaleń), a także zatrudnienia osób odpowiedzialnych za codzienną kontrolę stanu pojemników oraz logistykę związaną z ich obsługą. Dodatkowym kosztem byłoby usuwanie odpadów gromadzonych wokół oraz w pojemnikach i ich utylizacja. Poniżej przedstawiany kalkulację wartości szacunkowej uruchomienia zbiórki tekstyliów w 263 pojemnikach ogólnodostępnych:

Kategoria	Roczny Koszt (zł)
Koszty stałe	2 305 200
Ubezpieczenie	2 200 000,00 zł
Amortyzacja	105 200,00 zł
Koszty zmienne i operacyjne	1 862 101,6
Odbiór i zagospodarowanie odpadów	981 340,00 zł
Wynagrodzenia pracowników	810 000,00 zł
Paliwo	70 761,60
Łączny koszt roczny	4 167 301,60

W przypadku systemu SZOT kontrola jakości odbywa się na bieżąco, kierowca mobilnego punktu w momencie odbioru odzieży od mieszkańców weryfikuje stan i czystość przekazywanego materiału. Odzież i tekstylia są gromadzone w workach, co gwarantuje utrzymanie właściwego poziomu higieny i ogranicza ryzyko zanieczyszczenia strumienia oraz konieczności przekwalifikowania surowca do odpadów zmieszanych.

Realizacja pilotażu programu SZOT spotkała się z pozytywnym odbiorem społecznym, brak jest sygnałów ze strony mieszkańców, zarządców nieruchomości wskazujących na potrzebę zmiany obecnej formy zbiórki odzieży i tekstyliów.

Odnosząc się do kwestii potencjalnych kar za nieosiągnięcie wymaganych poziomów selektywnej zbiórki, należy wskazać, że ich wysokość ustalana jest indywidualnie przez właściwy organ. Obecnie nie toczy się postępowanie mające na celu nałożenie kar na Gminę Wrocław za nieosiągnięcie ustawowych poziomów.

Ad. 4.

Zgodnie z hierarchią postępowania z odpadami, ubrania nadające się do ponownego użycia powinny być w pierwszej kolejności przekazywane osobom potrzebującym, fundacjom lub instytucjom charytatywnym. Odzież można gromadzić w gospodarstwie domowym i oddawać w większych partiach do PSZOK lub mobilnych punktów SZOT, nie ma bowiem konieczności każdorazowego transportowania pojedynczych sztuk odzieży, co pozwala ograniczyć liczbę specjalnych dojazdów. Dodatkowo Ministerstwo Klimatu i Środowiska wskazało, że dopuszcza możliwość wyrzucania do pojemników na odpady zmieszane mocno zanieczyszczonych, zużytych materiałów wykorzystywanych do sprzątania. Uzasadnia to faktem, iż tego rodzaju odpady nie nadają się do recyklingu i mogą być zagospodarowane wyłącznie w procesach odzysku energetycznego w instalacjach termicznego przetwarzania. Jednocześnie podkreśla się, że ściereczki zabrudzone chemikaliami, w tym olejami i substancjami niebezpiecznymi, muszą być przekazywane do Punktów Selektywnego Zbierania Odpadów Komunalnych jako odpady niebezpieczne.

Zorganizowany we Wrocławiu system zbiórki odzieży i tekstyliów funkcjonuje obecnie w 263 punktach zlokalizowanych na terenie całego miasta. Oznacza to, że na poszczególnych osiedlach SZOT pojawia się od 3 do 13 razy w miesiącu. Dzięki takiej częstotliwości mieszkańcy mogą dopasować termin oddania odzieży i tekstyliów do swojego terminarza, a dodatkowo kursy SZOT odbywają się w godzinach popołudniowych (zazwyczaj między 16:00 a 20:00, w zależności od lokalizacji), co sprawia, że usługa jest dostępna w czasie, gdy większość osób zakończyła już aktywność zawodową, czy szkolną. Tym samym system objazdowy stanowi rozwiązanie znacznie bardziej elastyczne i dogodniejsze dla mieszkańców niż pojedyncze pojemniki ustawione na stałe w przestrzeni publicznej.

Zdajemy sobie sprawę z konieczności docierania z informacją także do osób wykluczonych cyfrowo. Dlatego Spółka Ekosystem współpracuje z Radami Osiedli oraz zarządcami nieruchomości, do których kierowane są prośby o rozpowszechnianie informacji o akcji SZOT na tablicach ogłoszeń oraz w klatkach schodowych. Dzięki temu mieszkańcy, którzy nie korzystają z Internetu, mogą na bieżąco i skutecznie otrzymywać informacje o terminach oraz lokalizacjach mobilnych punktów zbiórki. Dodatkowo każdy mieszkaniec może skontaktować się z Biurem Obsługi Klienta Spółki Ekosystem, gdzie w sposób kompleksowy uzyska informacje dotyczące funkcjonowania systemu SZOT, w tym wskazanie najbliższego miejsca postoju pojazdu wraz z dokładnymi godzinami jego obsługi. Równolegle, w ramach działań edukacyjnych podjęto szereg inicjatyw promujących system SZOT, z myślą o jak najszerszym dotarciu do mieszkańców. Przyjęty system, uzupełniony o działania informacyjne, skierowany również do osób wykluczonych cyfrowo, zapewnia realną dostępność i wygodę w korzystaniu ze zbiórki odzieży i tekstyliów.

Wśród najważniejszych działań można wskazać:

1. Bezpośrednie akcje promocyjne w przestrzeni publicznej, to m.in.:

- promocja SZOT na wrocławskim Rynku, połączona z kampanią medialną (5.02.2025),
- informowanie Rad Osiedli o inicjatywie i o dostępności do harmonogramu SZOT-a (e-mail z dnia 5.02.2025),
- podstawienia SZOT podczas wydarzeń edukacyjnych w różnych lokalizacjach miasta: ul. Strzegomska (18.03), ul. Horbaczewskiego (07.03, 21.03, 24.03 – współpraca z Zespołem Szkolno-Przedszkolny nr 2), Plac Solny (22.03), ul. Kowalska (23.04), ul. Wojrowicka (27.03.2025 – współpraca z Liceum Ogólnokształcącym nr XV), ul. Szwajcarska (07.06), Park Lesława Węgrzynowskiego (31.08),
- spotkania bezpośrednio z mieszkańcami, w tym z seniorami, podczas wydarzeń „Spotkaj się z nami przy Banku Słoiów” (26.08, 27.08, 28.08 i 29.08),
- udział w lokalnych wydarzeniach osiedlowych, m.in. z Radą Osiedla Jagodno (28.06, 07.09) oraz Radą Osiedla Szczepin i ZZK (27.05),
- uruchomienie nowej inicjatywy edukacyjnej **„Wieszak ostatniej szansy”**, promującej odpowiedzialne postępowanie z niepotrzebną odzieżą – projekt ten towarzyszy wydarzeniom z udziałem SZOT-a.

2. Działania pośrednie skierowane do mieszkańców:

- emisja programu edukacyjnego „Segregowanie na tak” na antenie TVP3 (od kwietnia do sierpnia 2025),
- udział pracowników Działu Promocji i Edukacji w audycjach radiowych w Radio RAM, Radio Wrocław,
- przygotowanie nowych grafik, plakatów i ulotek promujących inicjatywę SZOT (marzec 2025).

Ad. 5.

Wdrożony we Wrocławiu model mobilnych punktów SZOT został zaprojektowany w sposób minimalizujący ryzyko nieosiągnięcia wymaganych poziomów selektywnej zbiórki. System zapewnia odbiór odzieży i tekstyliów wyłącznie w stanie czystym i nadającym się do ponownego wykorzystania, a kierowcy mobilnych punktów dokonują bieżącej kontroli jakości przekazywanych materiałów. Dzięki temu ograniczone jest ryzyko zanieczyszczenia strumienia i konieczności jego przekwalifikowania do odpadów zmieszanych. Podobne systemy mobilne działają w innych dużych miastach, co dodatkowo potwierdza ich zasadność.

Ad. 6.

Informuję, że Spółka Ekosystem Sp. z o.o. dołożyła wszelkich starań, aby odpowiedź na Pana interpelację z dnia 18 sierpnia 2025r. była sporządzona w sposób rzetelny i merytoryczny, obejmując najistotniejsze informacje, które najlepiej uzasadniały przyjęty model mobilnych punktów zbiórki SZOT.

Z wyrazami szacunku

Renata Granowska
Wiceprezydent Wrocławia